

טיול לקאסר אל יהוד

אתר הטבילה קאסר אל יהוד, בסמוך ליריחו, הוא לפי המסורת המקום שבו חצו בני ישראל את הירדן, והוא אף מזוהה עם מקום הטבילתו של ישו ומושך אליו עולי רגל נוצרים. לאחרונה נעשו במקום עבודות פיתוח נרחבות לרווחת הטיילים והצליינים

לרום לכיוון ים המלח. כל עוד רגלי הכותשים היו בתוך המים עברו בני ישראל בתוכם בנחתה, אף שצוין כי הירדן מלא, אחרי עונת הגשמים.

עד היום בליל הסדר, בחלק מהחגים ובכל ראש חודש עברי נוהגים לומר בתפילת הלל את מזמור קי"ד בתהילים, לזכר הנס במעבר בני ישראל בירדן: "בצאת ישראל מסמצרים, בית יעקב מעם לוועז, היתה יהודה לקרש, ישראל ממשלותיו. הים (ים סוף) ראה ינס, הירדן יסב לאחור" (קי"ד, א-ג). אבל למי שמחפשים הסברים אחרים, הסבר גיאוגרפי להתייבשות פתאומית של הנהר הוא התמוטטות של גדת הנהר אל תוך הנהר וחסימתו, עד למציאת ערוץ זרימה חדש.

ירדן ויטבול בירדן

אתר נוסף של נהר הירדן בתנ"ך ניתן למצוא בספר מלכים ב', כמקום שבו אליהו הנביא עלה השמימה במרכבת אש והעביר את הנבואה לאלישע. "ויקח אליהו את אדנתו ויגלם ויכה את המים ויחצו הנה ונהגה ויעברו שניהם בחרבה" (ב, ה). ואתר נוסף, הפעם בהקשר של טבילה: ירדן ויטבול בירדן שבע פעמים סביר איש האלוהים, וישב בשרו כבשר עור קטן ויעהר" (ה, יד). נעמן המצורע טבל בירדן כדי להעביר את הצרעת מכשרת, בעצת אלישע הנביא.

אלם אתר הטבילה נקרא כך לא בגלל טבילתו של נעמן אלא בגלל טבילתו של אתר. לפי המסורת הנוצרית, האתר מזוהה כמקום שבו הוטבל ישו בידי יוחנן המטביל. לפי הברית החדשה אירוע זה היה הלידה

נתבה: יעל זילברשטיין, מנהלת מרכז חינוך והסברה הר ובקעה

ג, טז). משמעות הפילה נכרתה היא נשברו, וזה כנראה אחד מסיבות שם האתר קאסר אל יהוד, שמשמע לעבור את היהודים. פירוש אחד לשם הוא "ארמון היהודים". כנראה על שם המצוד היווני האורתודוכסי המפואר באזור. "ויעמדו הכותשים לשאי הארון בדיים הי בחרבה בתוך הירדן הבן, וכל ישראל עברים בחרבה עד אשר תמו כל המי לעבור את הירדן" (ג, יז). בראש שיקפת אצבעות רגליהם של הכותשים נענו בדיים המים המגיעים מצפון נעצרו הנמה כד, ואילו המים שכבר זרמו וזרמה המשיכו

תר הטבילה הקדוש לנוצרים קאסר אל יהוד ממוקם על שפת נהר הירדן, מעט צפונית לנקודה שבה הוא נשפך לים המלח. האתר הוא מקום מקודש. לפי המסורת היהודית זהו המקום שבו חצו בני ישראל את הירדן לאחר 40 שנות הנדודים במדבר. בספר יהושע נכתב על הנס הגדול שחוו בני ישראל בהגיעם לארץ המובטחת: "ויעמדו המים הירדים מלמעלה קמו נד אחד, הרחק מאד מאדם העיר אשר מצד צרתן, והירדים על ים הערבה ים המלח תמו נכרתו, והעם עברו נגד יריחו"

איך מגיעים?

האתר נמצא צפונית לים המלח בסמוך על כביש מס' 1 מזרחה עד לכביש 400 ויריחו. בצומת בית השיטה המערבית לכיוון צפון (כביש 90) והמסע 257 ק"מ עד שמגיעים לכביש המזרחית מזרחה הכניסה מגדר המערכת ליד האתר בתיאום מראש בלבד.

איך מתאמים?

האתר פתוח לכניסת מבקרים בשבת ב/ד, ו/שבת בשעות 09:00-12:00. בקשה לתיאום כניסה יש לפנות לרשות 02-9947815. ניתן להזמין סיורים מודרכים לקבוצות ובתשלום בשבת אנגלית ועברית בטלפון 02-6541255.

אפשרות להיכנס אליהם. אחד האירועים שהשפיע על מבני הכנסיות היה רעידת הארץ בשנת 1956 שגרמה לזנח רב מצב כיתות בעייתיות באזור. לאחר שנת 1967 נזקקים האתר מעבר לגדר המערכת וכשנה צבא גרמו לנטישה סופית של המזורים ואף לסיקו המזורים על ידי צה"ל. אתר ידנית שהוקם על ידי קבוצת כותב נפד כמעין אתר חלוצי ב-1981.

סקסי הטבילה

בשנות השמונים של המאה ה-20 התחילו סקסי הטבילה באתר בעקבות פניית הפטריארך היוונית לשלטונות (המנהל האזורי באירוש). העדה היוונית אורתודוקסית החלה ראשונה בחידוש הפעילות הטקסטית באתר הטבילה ובעקבותיה באו בהדרגה שאר העדות - פרנציסקנים, קפטים, סריאנים, רומנים, רוסיים ומזרחיים עיקריים. תג הפתח בחודש אפריל תג ההתגלות האפיפיורית, ב-18-19 בינואר.

לאחרונה נעשות במקום עבודות פיתוח נרחבות על ידי רשות הטבע והגנים, המנהל האזורי באירוש ומשרד התיירות. במקום חודשה קפלת תפילה, נבנו מרפסות תצפית נוחות, מבני שירותים ומרכז שירות למטייל. למגיעים לאזור כדאי להוסיף ביקור

הרוחנית של ישו, ועל כן אתר הטבילה הוא אתר בעל חשיבות רבה ביותר בעולם הנוצרי. מסופר שבזמן הטבילה, הוא הקודש בדמות יונה ובת קל הנוציה אתה בני ידידי, בך חפצתי (לוקס ג' א-ב).

מוקד עלייה לרגל

זיהויו של האתר (במאה התשיעית לספירה) עם נקודת הטבילה וההארה של ישו יצר לאורך השנים התעניינות נוצרית ועלייה לרגל לאתר. כבר בתקופה הביזנטית הוקמו סמוך למקום הטבילה כנסיות ומזורים.

כאשר תנאי העלייה לרגל נעשו קשים בעיקר בעת השלטון המוסלמי, הפכו המזורים למקומות אכסניה והגנה לצליינים. כאשר הצטמצם נהג הטבילה לכנסיה המזרחית והשלטונות הטורקים העניקו את חסותם למסעות עלי הרגל לירדן ולטקסי הטבילה, לא היה עוד צורך במזורים האלו, שבהם היו הנאי חיים קשים, והם ננטשו בהדרגה.

בתקופת המנדט הבריטי, עם התחדשות תנאי הביטחון באזור וכניסת המעצמות לארץ, התחדשה התיירות ליריחו ולאתר הטבילה ומזורים חדשים נבנו במקום. עד 1967, בשלטון הירדני, היה המקום שוקק חיים וצליינים ותיירים רבים פקדו אותו.

מדרום למקום הטבילה פוזרים כמה כנסיות, קפלות ומזורים השייכים לעדות השונות. כיום המזורים נטושים ומחזיקים ואין

במזר דיר חג'לא שמהווה שריד פעיל למזורים הרבים שפעלו בצפון מדבר יהודה בתקופה הביזנטית ואחריה. בשמורת הטבע עין פרת (ואדי קלט) נמצא מזר פעיל נוסף. למגיעים לסיורים באתר הטבילה בליווי הצבא מומלץ לתאם מראש הגעה גם לגשר עבדאללה, שחיבר בין ירושלים המזרחית לרבת עמון עד 1967, ולהתרשם מהשילוט הירדני לכיוון אתר הטבילה שעדיין עומד במקום. כמה מטרים מגשר עבדאללה נמצא מקום מעניין לסיור שלם בפני עצמו, והוא שרידים של היישוב בית הערבה, מחלוצי המתיישבים באזור ים המלח, שעליו נכתב שירם היפהפה של חיים חפר ועמוס קינן, "בית הערבה".